

عثمانیہ بویہ یادی . باب عالی . کندی جوانبده ایتالیا دونمسانک عثمانلو صولزنده بولندینی مدتجه بوغازک سفائن تجاریه ایچون اولسون آچیلمه سی غیر قابل اولاجغنی برلسان مناسب ولکن لسان متین ایله روسیه حکومتنه آکلاندی . بز بوندن طولایی حکومتیزی بتون قلبمزله تبریک ایدر و آلقشلا یوروز . هر قدر روسیه حکومتی ایلك محاربه سنی بزمله یاپه جغنده شک وشبهه ایدیله مزسه ده محاربه نك وقتی ، زمانی گلدیکنده تر ددایتمه لم . روسیه اتحاری تصمیم ایتمش اولنقسزین بزمله شو صروده محاربه ایدمه مز . حکومت مذ کوره دهها قوای عسکریه سنی درجه لازمه ده تنظیم ایدمه مدکن باشقه ، حرکات اختلاجویانه بی ده تمامیله بادیرمه مشدر . بالعکس کرک ولایاتده کرک پایتخته آثار اختلال یکی دن کسب شدت ایتمکده در . بناء علیه روسیه نك بلوفلرینه کلاه قایدیرتیمه لم و متین اولام !

احمد آغایف

اسلامیت و تورکلک

کچن هفته کی سبیل الرشاد مجله اسلامیه سنده ، اسلاملی دارالخلافة اطرافنده طولایان قوت ، ترکلمکی ، اسلامیتی ؟ دیه بر مقاله واردی . مقاله صاحبک فکرینه اشتراک ایتمکله برابر ، بر نقطه بی نظر نظر دقته عرض ایتمک ایستورم : صاحب مقاله یه کوره ، دینه علاقیمی اولمیانلر ، مسلکلی اقتضاسی اسلامیت طرفداری اولمیه بیلیر . پان تورانیزی تعقیب ایتمکده کندیلرینه حق ویریور . بو خصوصه بر آز یا کلپور . بنم فکر مه کوره دینسز اولانلرده پان اسلامیزم فکری تعقیب ایتملیر . پان تورانیزم طرفداری اوله بیللملی ایچون پان اسلامیزم فکری قبول ایتملیرلر .

ایضاح ایدمه : هر ملت ، هر فرد ، سیاستی ، مقدراتی تدویر ایدرکن اک اوله منفعتی کوز اوکنده طوتملیر . اوروپالیر بواساسی حقیله اکلا دقلرندن دولایی ، کندی ملتیرنک بقاسی و ترقیسی نه یه متوقف ایسه ، نه یایمق لازم کلپورسه اجرا ایدیورلر . هر فدا کارلغه قاتلانلیورلر . دین اورته دن قالفنجه بر ملتک محافظه موجودیتی قابل اوله میه جغنی پک اعلا تقدیر ایتمشدر . دینسز اولانلری ده ، علی الخصوص اداره آدملی ایجابنده دیندار کورونمه یه غیرت ایدیورلر . عسکرلرینک دیندار اولملرینی بر شرط اساسی اتخاذا ایتمشدر . عسکرلرک روحی ، مادیاتدن زیاده معنویات اولدیغنی ، دینسز بر عسکرک معنوی اوله میه جغنی آکلماشدر . آلمانیا ایمپراطورینک ایکی ده برده قدسیتدن ، دیندن دم اورمه سی ، هپ بوسیه منیدر . بو کون بر فرانسه ، بر جزا اترلی بی وطنداشلغه قبول ایتمز . اوکا حقوق مدنیه و سیاسی ویرلمسی طرفداری اولمز . چونکه اوبر مسلماندر . اوکا حقوق ویرمک غرور ملی و صلیبی سنه طوقانیر . دیگر اوروپا حکومتلرینک ده ، اسلامله بصورتله معامله ده بولندقلری هر کونکی آثار یله نابتدر . دنیانک هر طرفه نفوذلرینی یایمق و تحکیم

قابلدر . حالبوکه حکومت مذ کورده بی بزه قارشی بروضیت مساعد . کارانه آلمیه سوق ایدن باشقه عامللر در . بزده اعلان مشروطیت زمانی روسیه ایله ژاپونیا آراسنده کی محاربه نك ختامه تصادف ایتمدی . منکوب ، مغلوب ، داخلاً و خار جاً صوک درجه پریشان اولمش بردولتک بزه قارشی آلاجغنی وضیت ظاهری دوستلقدن باشقه برشی اوله مازدی . فقط تا اولدن شو دوستلغک موقت اولدیغنه آز چوق روسیه بی طانیانلرک کافه سی حکم ایدمه بیلیرلردی . روسیه کندیسنی طولایانلر ، قوای عسکریه و امور داخلیه سنی تنظیم ایتمدیکی آنده شو وضعیتی دیکشدره جکنه شک ایدیله مزدی . و حقیقتاً ده بویله اولدی .

روسیه حکومتی غوائل حاضره مزدن استفاده ایدمه رک بز می متضرر ایدمه جک ، بز می معروض ضربه ایدمه جک هیچ بر وسیله دن امتناع ایتمیور . توسط فکرینی ایلك دفعه شو حکومت ایجاد ایتمدی و دیگر حکومتانه تکلیف ایتمدی . بوکا موفق اولامدیغنی کورونجه همان آذربایجان و ایران مسئله سنی ایقاع ایتمدی . بوکاده ایستدیکی قدر موفق اولامدی . آذربایجان مسئله سنک حل عثمانلی و ایران مرخصلرندن متشکل بر قومیسو نه حواله ایدلدی ، قومیسون طرفندن حل ایدیله میه جک نقطه لر قالیسه لاهی صلح محکمه سنه تودیع ایدیله جکی بر نسیب اولاروق قبول ایدلدی .

شمدی ایسه روسیه حکومتی بتون حکومت سائره میاننده اوک ایاق اولاروق چناق قلعه بوغازینک آچیلمه سنی بزدن طلب ایدیور . ایشک اک غریب وعین زمانده ده اک معیندار جهتی همان روسیه نك در سعادت سفیری طرفندن باب عالی یه چناق قلعه بوغازینسه عائد بر نوطه نك تودیی کونی روسیه خارجه ناظرینک پترسبورغده مشهور نطقنی ایراد ایتمه سیدر ! نوطه نك تبلیغی و نطقک ایرادی بلکه عین آنده بیله وقوع بولمشدر . اکر فی الحقیقه روسیه حکومتی چناق قلعه حقدنه حسن نیت پرورده ایدیورسه اک بسبب بر منطق و عقلک ایجابجه مذکور نطقک اعتدال پرور و ملا یتمکار اولمه سی لازمدی . حالبوکه نطق مذکور صوک درجه جریحه بخش و متجاوزانه در . روسیه خارجه ناظری هیچ اوتانمه دن دوما کرسی خطابتدن ایتالیایی « علو جنابلقه ، افکار و حسیات انسانیت کارانه » ایله تعریف ایتمدیکی حالده ؛ بزده بالقانلرده ساکن اهالی خرسیتانیه حقدنه معدلتکارانه طاورانه مز می توصیه ایتمشدر . بالطبع بویله بر نطق بتون عثمانلورده حس نفرت و استکراه اویندیردی . بتون مطبوعات عثمانیه روسیه خارجه ناظرینی تأدبه دعوت ایتمدی . و عثمانلورک امور داخلیه سنه مداخله ایتمک ادعای فضولانه سنده بولنق یرینه بزه توصیه ایتمدیکی معدلت و انصافک هیچ اولمزسه بر حصه سنی کندی مملکتنده یاشایان وعین درجه ده ایکنه ی خرسیتان و مسلمانلر حقدنه بذل ایتمک لزومی اخطار ایله دی .

بزه قارشی بوقدر بروضیت خصومتکارانه آلمش اولان بردولتک نوطه سنه رددن باشقه بالطبع بر جواب ویریه مزدی . نیته کیم حکومت

واستفاده به غیرت ایتمک الزم دکلیدر؛ منفعت ملت بونی ایجاب ایتمی؟
دینی بر جریان تعقیب ایتمک بکر منجی عصره یا قیشماز... دینه نلرک
نظر دقتی جلب ایدرم.

بو نقاط مهمه دن صرف نظر، دیگر بر مهم نقطه واردرکه
اسلامیت جریانک تعقیب ایداسی لزومی پک آشکار بر صورتده
کوسترپر. بالفرض کنیدی آرا مردم تفرقه بی موجب قومیت جریانلری
نه قدر تعقیب ایتمک، کنسه ایدلم، ینه اوروپالیرک اسلامله قارشی
بسه دکلری فکر تجاوز و تحکملرندن قورتیله میز. بلکه آرتسنه
سبب اولورز. اوروپالیر «صلیب، هلاله غالب کلیدر، هلالک
ینه قائم اولمیدر» فکری عصرلردن بری تعقیب ایتمک کبی
شمدی ده او فکرلرنده ثابتدرلر. ایلریده ده عینله بویله اوله جغه
شبهه یوقدر. بر فاسلینک، بر ایرانلینک باشنه کلنلر بر تورککده باشنه
کله بیلر. تورکاری بوحاله کتیرمک ایچون اوروپالیرک بتون قوتلریله
چالشدقلری میدانده در. بتون اسلاملر عینی تهدید آلتنده بولنیورلر.
او حالده اسارت اقتصادی، سیاسی دن قورتلغه غیرت ایتمک هر اسلام
اسمنی طاشیانک بورجی دکلیدر؛ قوتی داغتمق و تفرقه دن باشقه
بر شیئه یرامیان قومیت جریانلرندن واز کچرک بتون قوتلری بر آره یه
طوپلایان اسلامیت جریاننه بتون موجودیت ایله صارملق ایجاب ایتمی؟
ایشته بو نقطه لردن دولای دینله علاقه سی اولمیانلرکده، اتحات و اخوت
اسلامیه طرفداری اولملری لازم کایر.

بو محاکمک هپ بوش اولدیغنی بر آن ایچون فرض ایدلم؛ عجبا
تورکک جریانی مشمر، پان تورانیزم قابل بر شیمیدر؟.. تورک دیه
قبول ایتمکیز اسلاملرک قسم اعظمی روسیه ده یشایورلر، بونلرک
حیاتلری، عثمانلی تورککینه نظراً بتون بتون باشقه در. عجبا
بر قرانلی یه اسلامیت حسنه مراجعت ایتمه رک تورککلی قبول
ایتدیره بیلیرمیز؟ اونک ملیت حسنه مراجعت ایله «سن تورکسک!»
دنیلدیکی زمان او، بر آرز دوشونیر، کنیدی کنیدینه دیرک: «بنم
محیط ایله عثمانلی محیطی آیری، عادات و طیبلمز بر برینه بکزدمز،
ادبیاتمز آیری، لسان شیوه سنده فرق وار، تاریخلمز، عنعناتمز
آیری، الحاصل قومیته عاند هر بر اساسده بر آریلق وار؛ او حالده
بن ایچون تورک اولهیم، بنی تورککله باغلایان هیچ بر قوت کورده میورم،
بن هرشیدن اول تاتارم» دیه دوشونیر. دین حسندن آزاده قومیت
حی اولملری بویله بر فکره سوق ایتمکده پک حقلیدر.

فقط آرایه اسلامیت کیرنجه ایش دکشیر؛ عینی آدم دیرک:
«اسلاملر هر یرده اسیر و محکومدر. هر یرده هجومه معروض قالیورلر،
اسلاملر قارداش اولدقلرندن بر برینه ظهیر اولمغه، یاردم ایتمک
بورجلیدرلر. اسارتدن قورتق، کبة اللهی اعلا ایتمک ایچون هپ
متحداً چالشمیلیز. عثمانلی تورککری ده اسلامدر. عینی زمانده اللرنده
خلافت ده موجود، دنیاده یکانه بر اسلام حکومتی محافظه ایدیورلر،
بناء علیه اونلرک بقای و ترقیسی، اسلامیتک بقا و ترقیسی مستلزم

ایتمک ایچون دینی ال بیوک بر واسطه اوله رق قوللانیورلر. میسیونر
هیئتلرینه میلیونلرجه پاره ویریورلر؛ بوفدا کار آدملر عربستان چوللرینه
قدر سوقولیورلر. والحاصل ملت منفعتی نهی ایجاب ایدیورسه
اجراسی ایچون هیچ تردد ایتمورلر.

تورکک طرفدارلری طبیعتیه اسلامیت طرفدارلی اولملری
لازمدر. منفعت ملت بونده در. محترم احمد آغایف پک توزک یوردینک
اونجی صایسنده بو خصوصی پک کوزل ایضاح ایدیور: «بزم دین
علینه چیقان، قومیت طرفدارلریز، قومیت نه اولدیغنی اوزون
اوزادی به عریض و عمیق مطالعه و تدقیق ایتمه مشلدر. کنیدی حسیاتلرنده،
طرز تفکرلرنده آلدانمشلدر. بر قومک دینی، یعنی اساس روح
وحیاتی انکار ایدنلر او قومک طرفداری اوله میز.» دییور. مفرط
بر ناسیونالیستک، تورککری فکری، علمی، اقتصادی خصوصاً
برلشدیرمک شویله دورسون، تورکیه اداره سنده کی مسلمان عناصر
ایله تورکک آردسنه بر اوچوروم قازمقدن باشقه بر شیئه یرامز.

یالکز تورکک طرفداری اولان بعض ذوات دییورلرک: «اسلامیت
فکری تعقیب ایتمک قابل دکلدر. عناصر مسلمنه نک منورالفکر
اولانلری ملیت جریانلری تعقیب ایدیورلر، ترکره قارشی بر عدم
امنیت، بر عدم خشنودی بسلیورلر؛ ایشه بزده بونلری کورده رک
اسلاملق نامنه چالشمه نک فائده سزا اولدیغنه، تورکک ایچون چالشمه نک
الزم اولدیغنه قناعت حاصل ایتدک..»

نه قدر یا کاش بر فکر! بر حزب قلیلک بویله بر فکر طاشیمسیه
همان اساسدن تباعد ایتمک نه قدر بوش در. اسلاملر آراسنده اخوت
و اتحاد طرفداری اولانلرکده او فرقه قایلیمه، ملیت طرفدارلرینه التحاق
ایتملری، ترکره و حکومت قارشی بر عدم امنیت حیسی بسله ملری
تسهیل و تعجیل ایتمک سبب اولور.

خلافت قوتنک ترکرده اولسی ده بتون اسلاملر ایچون چالشمه بی
ایجاب ایدر. بو قوتی محافظه و بوندن استفاده ایچون قومیت ساحه محدودده سندن
چیقاراق، دها واسع، دها مفید میدان فعالیتی انتخاب ایتمیدر.

اوروپا و آمریقالیری اله الهلم: بونلر ممالک عثمانیه نک هر گوشه سنه
سوقولمشلر، میسیونر هیئتلری کیجه کوندوز اوغراشیورلر، کویله
وارنجه یه قدر مکتبلر، دارالصناعه لر، دارالشفالر آچورلر. مثلاً بر
کویه کیدیور، زراعت مکتبی آچور، مجاناً او قوتیور، خسته لری
مجاناً باقیور، تداوی ایدیور. عجبا بونلرک بوقدر فدا کارلرده، مزاحمه
قاتلانمه لرینه سبب نه در؟ انسانیت ایچون، مقاصد علویه ایچون چالشدقلری
ظن ایتمک پک صافدر و نلق اولور. بوفدا کارلرده سبب، کنیدی نفوذ
سیاسی، اقتصادی، فکریلری نشر و تقویه، کنیدلرینه محب و طرفدار
جلب ایتمکدن باشقه برشی دکلدر. دیمک که اونلر، اله ایدلسی کوچ
بر قوته مالک اولمق ایچون بوقدر فدا کارلر اختیار ایدیورلر.
او حالده بز تورککله اله ایدلسی ایچون هیچ امک صرفه احتیاج
اولمیان، مکمل و مؤثر بر قوت اولان خلافت قوتی حسن استعمال

اولدینی جہلہ، ہم ایچون هر شیدن اول ملتزم و مقدس بر آرزودر .
ترک بر ہم الیقین قردہ شددر « ذیہ محاکاتی یورودیر . تورکلکی ده
پک قولایلقه قبول ایدر .

اوحالده بان اسلامیزم بان تورانیزم یابہ بیلر . یالکز تورکلک حسی
هیچ بر شی یابہ مز . خلاصه (اتحاد اسلام) فکری (اتحاد اترک)
دوغوره بیلر . فقط یالکز تورکلک فکری هیچ بر شی دوغورمز ،
عقیم قالغه محکومدر . بو حقایق محترم یوسف آچورا بکلک نظر دقتنه
عرض ایدرم .

هامش : اتحاد دن مقصد ، سیاسی دکلددر . بونک تحت امکانه
کیرہ بیلیمی ده شمدیلک پک بیددر . فقط علمی ، اقتصادی ،
اجتماعی اتحادک اساسلری هپ برلکده غیرت ایدیلیرسه صاعلام
اوله رق قونه بیلیر .

ع . سلیمان

کرید مسئله سی

— ناخوسه نفسیرات —

معلومدرکه مشروطیت ایله اداره اولونان ملتدرده بودجه مذاکره
اولونورکن قوه اجرائیه مستقبلده اتخذا ایدمچکی حرکات سیاسی
ملته اکلامق و قوه تشریحیه نقطه نظری قبول ایتدیرمک اصلونه
رعایت ایلکدهدر . (دوما) مجلسنده اخیراً خارجیه بودجه سی مذاکره
اولونورکن موسیو سازانوف طرفندن احکامنه رعایت اولونان بوقاعدیه
توقیفاً ایراد ایدیلن نطق عثمانلیق علنده اولدینی کی محافل سائره
سیاسیه ده دخی ممنونیت بخش هیچ بر تاثیر حاصل ایتمه مشدر؛ بالعکس
نطق مذکورده ترکیا متفکرینی بر دریای تردده القا ایدمچک وقومشو
حکومتک صاف ومستقیم بر حرکت دوستانهده بولوندیغندن شبهه
ایتدیره چک بر جوق ایهامات موجوددر . بورالری رجال سیاسیہ مز
دوشونسون . بزم موضوع بحث ایتک ایسته دیکمز ماده (دوما) مجلسنده
مبعوث میلز و قوف نام ذانک کرید حقدنه کی بیاناتیدر . موما ایله
دیورکه « کرید مسئله سنه کاتجه دولتیر یونان قرالنه بعض وعدلرده
بولونمشدردر » عجباشو افاده دول مستودعی مشکل بر موقعه قویمازمی؟
واقعا بر مبعوث حریت کلامه مالک اولدینی ایچون مطالعاتی وجدانک
تلقیناتی دائره سننده بیان ایدم بیلیر . فقط ظن ایدرز که بویله ایجه
مسائلده دولتیرک موقعی اشکال ایدمچک تفسیراتده بولونمق کندی
حکومتنه خدمت دکلی، ضرردر . موسیو میژ و قوفی دخی بیایر که یونان
قرالنه شاید دول معظمه طرفندن وعدلر ویرلش ایسه بو وعدلر حقوق
حکمرانی عثمانی به تاثیر اعتباریله غیر قابل انجازدر . کذلک امور
مسلمه دندرکه دولت عثمانیه کریدی بر ودیعه اولمق اوزره دول
مستودعیه « موقه » تودیع ایلشدر . ودیعه ده تصرف غیر جائز
بولوندیغنی یالکز علم حقوق دکلی ، سیاسیات دخی بر جوق تجربهلرله

قبول ایلشدر . بز ظن ایدیورز که حق وعدالته خدمت ایدن افکار
منوره اصحابی مبعوث مومالیهک شو تفسیرات و بیاناتی کل شدتله رد
ایدمچکلر در . اصل شایان تأسف نقطه مومالیهک شو قسم بیاناتنده
موجوددر : (بو وعدلرک انجازی ایچون حال حاضر « مناسب » دکلددر .
فقط کرید مسئله سی حقدنه بر آدیم کری کیمه نک روسیه نک عنعناتنه
کلیاً دهشتلی مخالف اولدینی تصدیق ایتک لازم کلیر)

شواجی سوزلرله مومالیه ، یونان محاربه سی مناسبیله پک زیاده
زبازد اولمغه باشلایان « صلیک کیردیکی ری هلال بردها اشغال ایتمز »
دستور تعصباتیسی یکی باشدن خاطرلره کیتیرمک ایسته یور . بز بوکا
بتون موجودیتلرله تأسف ایلرز . اگر روسیه حکومت معظمه سنک
عنعناتی تدقیق ایدر سه ک پک چوق نقاط نظر دن مبعوث مومالیهک
شو بیانات سقیمه سنه مکمل تکذیلر تشکیل ایدمچک حرکات مردانه
کوروریز . اگر بر آدیم کری کیتیمک حق وعدالت نامنه برشین ،
برلکه ایسه روسیه حکومتی دکلی هیچ بردوات معظمه طرفندن بویله
بر حرکتک ارتکاب اولونمسی بز عثمانیلر نه تکلیف ونه ده قبوله تنزل
ایلرز . فقط حقوق حکمرانی مز مقدس برامانت اولمق اوزره محافظه
ایچون مستودع صفتیه بر وظیفه تحمیل ایلدیکمز دول معظمه کرید
ودیعه سنک تصرفی حقدنه - مبعوث محترم طرفندن بیان ایلدیکی
وجهله - وعدلر ویره چک قدر حدود وداعتی تجاوز ایدر لیرسه حق
وعدالت نامنه بز عثمانیلر بو تعرضه ، عنزت نفس ملیمزی قیرمچق
بویله بر تجاوزه قطعاً تحمل ایدمیز . آرتق بیلملی که سایه مشروطیتده
ملکی ایچون چاریان بر عثمانی یوره کی موجوددر !

کرید رسو اهالی مسئله سی وکیل عمومی

دعوی وکلی کریدی

احمد سلیق

مَطَبُوعَاتُ

مالک اسلامیہ و حکومت نصرانیہ

خریطه یه شویله برکوز کزدیره چک و آفریقای غربتک منتهاسندن چین
دکزینه قدر بر خط مختلط کشیده ایدمچک اولورسوق کوریرز که بمالک اسلامیہ
اوزرینه صالدران حکومت متبذنه نصرانیه نک عددی درده بالغ اولور .
انکلتزه باشده اولمق اوزره فرانسه ، ایتالیا ، روسیه طوغریدن طوغری به
اقوا . هلمه ایله محارب بولمقددر . بونک دردی عین زمانده کیزلی براهل
صلیب بایراغی آلتنده مجتمع اولدقاری کی ینه عین زمانده دردی (بان اسلامیزم)
یمنی (اتحاد اسلام) پولیقه سی علیهنه صاب پیوب صمان صاوورمقددر .
یا بزه نه دیرسکز ؟

تأمل ایلمک لازم کلیر که (محمد علی) وقعه معلومه سننده بزه امداد ایدن
(انکلتزه) بوکون مصره مستولی ، کذا وقعه مذکورده بزه مخالفتله برابر
انکلیز دوباره سنه اوغرایان فرانسه (جزایر ، تونس ، فاس) قطعله لرینه کویا